

SOYKIRIMCILARA İSPANYA VE İSVEÇ DARBESİ

AVİM

AVİM

Soykırımcı cephenin Türkiye'ye yönelik saldırılar çerçevesinde daha ne yapabiliriz? bağlamında, 1915'in 100. yılında geniş çaplı harekete geçtikleri, çantalarındaki son barutu kullanmak zorunda kaldıkları izlenmektedir. Bu çerçevede her ne kadar hemen arkasından tevii etmek durumunda kalınsa da Papaya bir bakıma soykırımı tanıma kararı aldırıldı. Avrupa Parlamentosu ise soykırım kararıyla birlikte diğer AB ülkelerinin de bu kararı almaları yönünde telkinde/tavsiyede bulundu.

Bu süreçte soykırımı tanımamış olan ülke olarak İspanya üzerinde baskılar yoğunlaştı. Üstelik bu ülkenin nüfusunun %96'sı Katolik sayılmaktadır. Yani soykırımcı cephenin büyük stratejisi, önce Papalık ve AB Parlamentosu halledilirse, ardından İspanya garanti idi. Soykırımı tanıma tasarısı İspanyanın Meclis Dışişleri Komisyonunda 3'e karşı 36 ve Senatosunda 14'e karşı 130 oyla reddedilirken konuyla ilgili müzakerelerde son derece önemli gerekçeler dile getirildi.

Senatör Jose Maria Chiquillonun sözlerinden: Biz parlamento olarak kendimizi tarihçilerin veya mahkemenin yerine koyamayız. Sizler, bu soykırımı 22 ülkenin tanıdığını savunuyorsunuz. Ben de size 168 ülke tanımadı diyorum. Buna ne cevap vereceksiniz? Bu basit mantıktan birçok diplomatımızın ve akademisyenimizin haberdar olmadığını belirtiyim. Senatör devamlı şöyle der: Soykırım öyle kolay ağıza alınacak bir kelime değildir. Tarihi ve hukuki bir meseledir. İşte soykırımcı cephenin hiç de düşünmek ve hatırlamak istemedikleri aklın yolu.

İspanya meclisinin bu kararı almasında gerekli diplomatik girişimlerde bulunan ve görevini hakkıyla yerine getiren Büyükelçi Ömer Önhona teşekkür etmek de bizlerin görevi olsa gerek. Önhon, konuyla ilgili bu kararın diğer AB ülkelerine örnek olması temennisini dile getirir. Bu bağlamda başta Dışişleri ve AB ile ilgili bakanlıklar ve kurumlar olmak üzere diplomatik kadro göreve davet edilmektedir.

Diğer önemli gelişme ise İsveç cephesinde yaşandı. 2010 yılında İsveç Parlamentosu, Türkiye'nin Ermenilerle birlikte Asuri-Süryani ve Pontus Rumlarına soykırım uyguladığına dair bir oy farkla da olsa bir karar almıştı. Bu kararı alırken Hititler, Sumerler, Elamlar gibi kavimleri niye unuttuklarına taaccüp etmiştim. Muhtemelen böyle bir karar alsalardı Bizansın soykırım yapmış olduğu şüphesi ortaya çıkabilirdi diye düşünmüşlerdir.

Nisan 2015 sonuna doğru İsviçre Başbakanı, 1915 olaylarının bağımsız bir kurul tarafından araştırılmasından sonra hükümet olarak harekete geçebileceklerini söyledi. Muhtemelen soykırımcı lobilerin İsveç Hükümetinin daha ileri adım atmaları yönündeki taleplerine karşın dışişleri bakanı sözkonusu araştırma bitmeden kimsenin beklentiye girmemesini vurguladı. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Boman 100 yıl önce yaşanmış bir trajedi için araştırma yapılmadan parlamento kararı ile bir ülkenin soykırım uyguladığının ilan edilemeyeceğini, konuyla ilgili uzman tarihçilerin detaylı araştırmasından sonra karar verilebileceğini belirtti.

Hükümet yetkililerinin bu açıklamada bulunmasına yol açan neden ise İsveç Süryani Federasyonu Başkanının, Başbakan Stefan Löfvene 24 Nisan etkinliklerine katılmamasından dolayı gönül koymasıdır. 2010da alınan kararın muhtemel uygulamalarından birisi olarak Ermenilerce düzenlenen 24 Nisan törenlerine hükümetin resmen katılması beklentisi idi. Başbakan, bu törenlere katılmadığı gibi bundan sonra uygulanacak yol çizgisi, soykırımcı lobileri hayal kırıklığına uğratacak tarzda idi.

Hükümetin bu kararının sözkonusu lobilerce tepkiyle karşılanması üzerine İsveç Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Boman bu lobilerin gönlünü almak üzere soykırımdan vazgeçtiği iddialarını yalanlama ihtiyacı duymuştur. Ancak bu gönül alma beyanatında .. konunun yeni hükümet tarafından yeniden gözden geçirilmesine karar verildiğini ve bunun politikacılar değil, hukukçu, tarihçi ve konu hakkındaki diğer uzmanlar tarafından yapılacağını.. hatırlatmasıyla soykırımcı cepheyi hiçbir zaman duymak istemedikleri gerçeklerle karşı karşıya bırakmıştır.

Soykırımcı cephe dolayısıyla Türkiye 24 Nisana odaklanmışken Uluslararası Adalet Divanı 3 Şubat 2015 tarihli Hırvatistan-Sırbistan kararında soykırım tanımı ve yargılaması ile ilgili son derece önemli bir karar verdi. 2015/4 sayılı kararda Divan, Soykırımı Önleme ve Cezalandırma Sözleşmesinin ancak sözleşmenin yürürlüğe girdiği olaylar için geçerli olduğunu bundan öncekiler için geriye yürüyemeyeceğini açıkça ortaya koydu.

Gerek Uluslararası Adalet Divanının ilgili dava konusundaki kararı gerekse İsveç Hükümeti ve İspanya Parlamentosu kararları soykırımcı lobinin bütün yatırımlarını boşa çıkarma yönündeki aşamalarıdır. Bununla birlikte bu gelişmelerin Türkiyede yeterince değerlendirilmediği, iç ve dış kamuoyunun öncelikle diplomatik ve akademik çevrelerin bu kararlara yön veren hukuk ve siyaset mantığı ile yeterince aydınlatılmadığı görülmektedir.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "SOYKIRIMCILARA İSPANYA VE İSVEÇ DARBESİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 75. Mayıs 26. Erişim Temmuz 04, 2026.
<https://mail.avim.org.tr/Yorum/SOYKIRIMCILARA-ISPANYA-VE-ISVEC-DARBESI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır